

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA-4112-02-02/2011
S/11/007

Warszawa, 27 marca 2012 r.

**Pan
Zbigniew Leszczyński
Komendant Straży Miejskiej
m. st. Warszawy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Straży Miejskiej m.st. Warszawy (zwanej dalej „Strażą Miejską”), kontrolę działania Straży Miejskiej w procesie usuwania pojazdów nieprawidłowo zaparkowanych w latach 2010–2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 2 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Straży Miejskiej w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących prowadzenia dokumentacji usuwanych pojazdów oraz naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych przy wyborze jednostki do usuwania pojazdów i prowadzenia parkingów strzeżonych.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia opracowanie przez Straż Miejską procedur postępowania w zakresie usuwania pojazdów z drogi, pobierania opłat i ich wydawania właścicielom (odrębnych dla pojazdów usuniętych w trybie art. 50a² i art. 130a³ ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁴), w których szczegółowo określono zasady postępowania w powyższym zakresie, w tym w szczególności obowiązek prowadzenia Kart czynności w sprawie usuniętych pojazdów.

¹ Dz. U. z 2012 r. Nr 82

² Zarządzenia Komendanta Straży Miejskiej: Nr 16/2007 z 16 kwietnia 2007 r. (ze zm.) i Nr 19/2011 z 30 marca 2011 r.

³ Zarządzenie Komendanta Straży Miejskiej Nr 40/2007 z 16 października 2007 r. (ze zm.).

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.

W latach 2010–2011 (I półrocze) Straż Miejska usunęła z dróg 19 077 pojazdów w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym (11 590 pojazdów w 2010 r. i 7 487 w I półroczu 2011 r.) oraz 1 150 pojazdów w trybie art. 50a cyt. ustawy (730 pojazdów w 2010 r. i 420 w I połowie 2011 r.)

W wyniku analizy dokumentacji 50 pojazdów usuniętych w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym stwierdzono, że do każdej Karty czynności w sprawie usuniętego pojazdu została dołączona dyspozycja usunięcia pojazdu oraz zezwolenie na jego odbiór. Nie została natomiast dołączona dokumentacja fotograficzna zdarzenia oraz nie podano ww. Kartach numeru RPH, potwierdzającego wprowadzenie informacji o odholowaniu pojazdu do systemu „Holownik” (prowadzonego przez Komendy Rejonowe Policji). Było to niezgodne ze wzorem Karty czynności w sprawie pojazdu usuniętego ww. trybie, stanowiącym załącznik do Instrukcji usuwania pojazdów w trybie art. 130a ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym⁵, obowiązującej w Straży Miejskiej.

Stwierdzono, że w 2 przypadkach nie została sporządzona żadna dokumentacja fotograficzna kwalifikująca pojazd do odholowania. W 48 przypadkach sporządzono dokumentację fotograficzną obrazującą popełnione wykroczenie kwalifikujące pojazd do odholowania oraz zewnętrzny stan pojazdu, która była przechowywana przez Straż Miejską w formie elektronicznej. W odniesieniu do 9 pojazdów nie została sporządzona dokumentacja fotograficzna z przebiegu czynności załadunku i odholowania pojazdu, a w przypadku 2 pojazdów nie sporządzono dokumentacji fotograficznej ujawnionego dodatkowego wyposażenia pojazdu. Było to niezgodne z § 7 pkt 2, 5 i 7 Instrukcji usuwania pojazdów w trybie art. 130a ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

W trakcie oględzin 10 pojazdów na terenie m. st.. Warszawy ujawniono 4 pojazdy pozostawione bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazywał, że nie są używane, natomiast 6 pojazdów zostało zgłoszonych do Straży Miejskiej jako porzucone w 2011 r. W 3 przypadkach działania zmierzające do usunięcia pojazdów zostały podjęte przed dokonaniem oględzin, natomiast w pozostałych 7 przypadkach podjęto działania w toku kontroli NIK. Wśród ww. pojazdów był samochód bez tablic rejestracyjnych marki Citroen ZX, w którym występował wyciek oleju stwarzający zagrożenie bezpieczeństwa osób (zgłoszony przez ochronę marketu TESCO 1 listopada 2011 r.). W ocenie NIK podjęcie działań zmierzających do jego usunięcia dopiero po upływie 59 dni od przyjęcia zgłoszenia, świadczy o opieszałości właściwych służb.

2. W okresie objętym kontrolą, realizacja zadań w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów usuniętych w trybie art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym została powierzona 2 podmiotom (wybranych w trybie przetargu nieograniczonego): firmie „SYSTEM A-Z” z Warszawy – dla pojazdów usuwanych z dróg na terenie prawobrzeżnej Warszawy wraz z mostami oraz firmie TOWING Sp. z o. o. z Warszawy – dla pojazdów usuniętych z lewobrzeżnej Warszawy. W umowach zawartych 10 grudnia 2009 r. i 23 grudnia 2010 r. (§ 1 ust. 2 pkt 1) strony postanowiły, że maksymalny czas dojazdu na miejsce zdarzenia wynosi 30 minut od otrzymania zlecenia usunięcia pojazdu w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Stwierdzono, że w 12

⁵ Zarządzenie Komendanta Straży Miejskiej Nr 17/2009 z 8 czerwca 2009 r.

przypadkach usunięcia pojazdu w tym trybie czas dojazdu był dłuższy niż 30 minut od otrzymania zlecenia usunięcia pojazdu, w tym w jednym przypadku wyniósł blisko 3 godziny. Zamawiający nie naliczył kar umownych za opóźnienie, pomimo iż w § 7 ust. 2 pkt 2 cyt. umów zapisano, że w przypadku niedotrzymania przez wykonawcę ustalonego czasu, zamawiający naliczy karę umowną (za każdą rozpoczętą godzinę opóźnienia wykonania zlecenia) w wysokości 200 zł. W złożonym wyjaśnieniu Komendant Straży Miejskiej podał, że ww. sytuacjach przekroczenia mogły w rzeczywistości mieścić się w granicach błędu pomiędzy czasem zarejestrowanym w systemach informatycznych Straży Miejskiej i podmiotów holujących, ponadto były brane pod uwagę przyczyny niezależne od kierowcy holownika, w tym utrudnienia na drodze oraz warunki atmosferyczne. Natomiast opóźnienie przekraczające 2,55 godziny, było spowodowane odbywającym się w dniu 10 stycznia 2010 r. Finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

3. W wyniku analizy 2 postępowań o udzielenie zamówień publicznych na wykonywanie zadań w zakresie usuwania pojazdów oraz prowadzenia parkingów strzeżonych dla tych pojazdów (w okresie od 1 stycznia do 21 sierpnia 2011 r.) stwierdzono, że wyboru wykonawcy tego zadania dla pojazdów usuniętych z prawobrzeżnej Warszawy wraz z mostami dokonano z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶.

W wyniku postępowania przeprowadzonego w grudniu 2010 r. w trybie przetargu nieograniczonego wybrano firmę SYSTEM A-Z z Warszawy (wpłynęła jedna oferta). Stwierdzono, że oferent wykazując spełnianie warunków udziału w postępowaniu odwołał się do potencjału podmiotów trzecich, ale nie przedstawił pisemnych zobowiązań tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji sprzętu oraz parkingów dla usuniętych pojazdów (na okres korzystania z nich przy wykonywaniu zamówienia). Było to niezgodne z art. 26 ust. 2b ustawy Prawo zamówień publicznych oraz wymogami określonymi w załącznikach nr 4 i 5 Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia z 26 października 2010 r. Zamawiający nie wezwał firmy SYSTEM A-Z do uzupełnienia oferty poprzez złożenie brakujących dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Z tytułu realizacji zamówienia wykonawca otrzymał wynagrodzenie kwocie 587,4 tys. zł.

4. Ustalono, że wpływy z opłat za pojazdy usunięte w 2010 r. (przez Straż Miejską i Policję) wyniosły 4 768,1 tys. zł, w tym 4 759,7 tys. zł – za pojazdy usunięte w trybie art.130a ustawy Prawo o ruchu drogowym i 8,4 tys. zł – w trybie art. 50a tej ustawy. Natomiast koszty poniesione w 2010 r. z tego tytułu wyniosły 4 821,1 tys. zł, w tym za pojazdy usunięte w 2010 r. – 4 707,3 tys. zł (4 560,8 tys. zł za pojazdy usunięte w trybie art.130a i 146,5 tys. zł w trybie art. 50a) oraz 113,8 tys. zł za pojazdy usunięte w 2009 r. (107,4 tys. zł za pojazdy usunięte w trybie art.130a i 6,4 tys. zł w trybie art. 50a).

Według stanu na 30 czerwca 2011 r. należności z tytułu opłat za pojazdy usunięte w 2010 r. wyniosły 4 878,3 tys. zł, z czego dokonano wpłat w kwocie 4 575,5 tys. zł, pozostała do zapłaty kwota 302,8 tys. zł. (dokumentacja ww. sprawach została przekazana do Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu m.st. Warszawy, które od 19 października 2010 r. realizuje m.in. zadania w zakresie windykacji ww. należności).

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

5. NIK pozytywnie ocenia zmiany organizacyjne w Straży Miejskiej, zmierzające do usprawnienia odbioru odholowanych pojazdów. Z dniem 23 września 2011 r. punkt obsługi kierowców pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, został przeniesiony z ul. Smolnej 12 na Plac Dąbrowskiego 5 (punkt zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie Poczty Głównej, co pozwala na uiszczanie opłat przez całą dobę). Ponadto w nowym punkcie zwiększono z 3 do 5 liczbę stanowisk do obsługi kierowców.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) sporządzanie pełnej dokumentacji fotograficznej obrazującej czynności związane z usunięciem pojazdu z drogi, zgodnie z wprowadzonymi Instrukcjami usuwania pojazdów w trybie art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym,
- 2) wzywanie wykonawców, przy udzielaniu zamówień publicznych, do uzupełnienia brakujących dokumentów zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- 3) bezzwłoczne, po otrzymaniu zgłoszenia o pojazdach stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi, podejmowanie czynności zmierzających usunięcia takich pojazdów.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.